

mercator

LETO II

LJUBLJANA, JUNIJ 1964

ŠT. 6

O nalogah novega DS

V »Mercatorju« imamo na novo izvoljene organe upravljanja. Kakšne so poglobitve naloge novo izvoljenega delavskega sveta? Vprašanje je torej tu, moja dolžnost pa je, da nanj odgovorim. Dovolite mi torej, da povem nekaj misli o tem, vsekakor dobro izbranem in aktualnem vprašanju.

Pomembne tri splošne okoliščine velja upoštevati pri razmišljanju o tem, katere naloge lahko označimo za poglobitve med številnimi nalogami, ki spadajo v delovno področje delavskega sveta.

– Ves čas od sprejema zvezne in republiške ustave lahko jemljemo za čas resnih intenzivnih priprav za realizacijo ustavnih načel o položaju delovnega človeka v delovnih organizacijah in o samoupravljanju. Ta naloga je pripadla dosedanjemu delavskemu svetu, ki je po obsežnih razpravah v kolektivu in v organih upravljanja posameznih delovnih enot sprejel statut gospodarske organizacije.

– Nov statut je druga pomembna okoliščina, značilna za delo novega delavskega sveta. To ni temeljni splošni samoupravni akt delovne organizacije samo zato, ker je najpomembnejši in najvišji samoupravni akt v vrsti drugih splošnih samoupravnih aktov, ki jih ima delovna organizacija. Temeljni je predvsem zato, ker mora s svojimi določbami o nalogah delovne organizacije, o statusu članov delovne skupnosti, o sistemu upravljanja in gospodarjenja konkretizirati in prilagoditi ustavna načela o teh zadevah na pogoje in razmere določene organizacije po eni strani, po drugi pa izpopolniti te pogoje in razmere v duhu ustavnih načel in določb.

– Odveč bi bilo naštevati, kateri naši najvišji predstavniki in družbeno-politični organi so tehtno in kritično ocenili dosedanji gospodarski sistem in delitev nacionalnega dohodka ter ugotovili, da so potrebne v interesu celotnega našega družbenega in gospodarskega napredka v marsičem ta sistem spremeniti in izpopolniti, ga prilagoditi novim pogojem in zahtevam našega razvoja. Ena od takih izpopolnitev posega tudi v razmerja med osebnim in splošno potrošnjo. Ni dvoma, da bodo te spremembe, ki jih postopoma že uvajajo, neogibno vplivale tudi na politiko notranje delitve v delovnih organizacijah, na politiko usmerjanja in porabe lastnih finančnih sredstev.

Torej nova ustava, nov statut in spremenjena delitev na razmerja v izpopolnjenem gospodarskem sistemu – to so tri pomembne okoliščine, ki bi morale biti nekako izhodišče za delo novoizvoljenih organov upravljanja v delovnih organizacijah.

Za osrednji delavski svet veletrgovinske gospodarske organizacije »MERCATOR« in za vse ostale organe upravljanja podjetja kot celote in posameznih poslovnih enot pa je nadvse pomembna še četrta okoliščina, ob kateri dobijo tudi prve tri še posebno ceno.

V sorazmerno zelo kratki dobi se je gospodarska organizacija »Mercator« razvila v veliko, ugledno, gospodarsko močno trgovinsko organizacijo, ki postaja po svoji poslovni razvitosti in po svoji organizacijski razsežnosti vedno pomembnejši faktor v našem blagovnem prometu, ki je prav zaradi tega vedno odgovornejši faktor v gibanju življenjske ravni delovnega človeka.

Novo izvoljeni osrednji delavski svet in organi upravljanja vseh poslovnih in drugih delovnih enot trgovinske organizacije »Mercator« prevzemajo torej lepo dediščino, ki pa jim nalaga – lahko bi rekli skoraj zavdanja vredno, a hkrati zelo zahtevno nalogo, da v novih razmerah, ki jih označujejo prej omenjene tri splošne okoliščine, vsestransko razvijajo, krepijo, izpopolnjujejo in za nove naloge ter za še uspešnejše delo usposabljaajo z vidika gospodarskega napredka in rasti življenjske ravni delovnih ljudi tako pomembno organizacijo, ki so mu jo člani delovne skupnosti zaupali v upravljanje.

Vse kaže, da je prav to poglobitva in zelo zahtevna naloga novo izvoljenih organov upravljanja.

Po statutu bi lahko kdo sodil, da je integracijski proces v veletrgovinski organizaciji »Mercator« zaključen. Toda takšna sodba bi temeljila na kaj formalističnih vidikih. Integracijski proces je dolgotrajnejši in se še zdaleč ne konča z ureditvijo raznih organizacijskih vprašanj. Predvsem ne kaže prezreti, da je vsaka delovna organizacija in torej tudi »Mercator« po svoji najpomembnejši sestavini

– delovna interesna skupnost delovnih ljudi, ki se vanjo vključujejo in postanejo njeni člani z namenom, da bi v njej delali, v njej sebi in skupnosti v zadovoljstvo opravljali svoj poklic, da bi s svojimi delovnimi, strokovnimi sposobnostmi sodelovali pri določanju in pri izpolnjevanju nalog te veletrgovinske organizacije, da bi se pri tem vsestransko usposabljali in uveljavljali kot sposobni gospodarji in da bi si na tak način s svojim delom in sodelovanjem ustvarjali sredstva za napredek svoje življenjske ravni.

Za razvoj in utrditev take delovne skupnosti so pa premalo zgolj organizacijski ukrepi. Potreben je tudi čas, potrebna je praksa, potrebne so izkušnje, ki odkrivajo, kje so še pomanjkljivosti, kaj je treba še izpopolniti, da bo ta delovna skupnost zares trden, sposoben gospodar. Zlasti pa je potrebno spoznanje, da je takšna skupnost koristna vsem in vsakomur, ker omogoča in zagotavlja na vseh stopnjah uspešno, solidno poslovanje, ki je ekonomično in tudi za potrošnike zadovoljivo in celo vabljivo, kar spet krepi ekonomsko moč skupnosti. Takšno spoznanje pa utrjuje zavestno discipliniranost, ki je posebno učinkovita vez v tako veliki in razsežni delovni skupnosti.

Po svoji strukturi in po svoji sestavljenosti bi lahko podjetje »Mercator« označili za ekonomsko, poslovno in organizacijsko skupnost samoupravnih poslovnih, obratnih, ekonomskih in drugih delovnih enot. V taki organizaciji

(Nadaljevanje na 6. strani)

NOVO IZVOLJENI ČLANI CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA VELETRGOVINE »MERCATOR«

IZ PE:	za 2 leti	za 1 leto
Emona	Vuk Jurij	Brvar Viktor Urbančič Franc
Gradišče	Černe Franc	
Grmada	Damjanovič Slavka Korenčan Vilko	Beber Vera Resman Jože Štular Pavle
Hrana	Anželj Željko Šega Ivanka	Kraker Franja Štrakelj Olga
Jelka	Juvan Ana	
Litija	Kalin Anton	Rebec Zenica
Logatec	Marušič Fani	
Mercator	Nevečny Karel Logar Viktor Berčon Franc	Šparove Forti Prvinšek Franc Marolt Viktor Hribernik Fani
Metlika	Videtič Janez	
Polje	Gašperšič Anica	Veber Franc
Rožnik	Mrak Minka	Globelnik Anton
Straža	Mlinar Franc	
Špecerija	Mehle Franc	Petrina Vida
Tržan	Bijec Rafael	

Proslava dneva mladosti

Tudi naša mladinska organizacija je pripravila praznovanje dneva mladosti. Proslava je bila 15. maja v naši sindikalni dvorani. Nekaj besed o prazniku dneva mladosti je spregovorila najprej mladinka Anica Urbanč, nato pa so mladinke in mladinci izvedli kratek program. Po proslavi je mladinska organizacija pripravila majhno zakusko, nato pa organizirala ples za vse prisotne.

LETNA KONFERENCA SP ORGANIZACIJSKE ENOTE »MERCATOR«

Dne 8. junija je bila letna konferenca sindikalne podružnice organizacijske enote »Mercator«. Udeležilo se je preko 100 članov. Najprej je predsednik izvršnega odbora SP podal poročilo o delu izvršnega odbora v preteklem letu, nato pa predlagal nadomestne volitve za 5 članov IO. Z nadomestnimi volitvami v IO SP bo tako uveden princip rotacije, t. j., vsako leto se bo izmenjala polovica članov odbora.

Na konferenci smo obravnavali tudi nekatere probleme v zvezi z delom in aktivnostjo članov družbeno-političnih organizacij. Konferenca je predlagala za bodoče večjo povezanost in sodelovanje med posameznimi organizacijami, organi samoupravljanja in celotnim kolektivom. Potrebno bo skrbeti tudi za večjo informiranost članov kolektiva o vseh važnejših problemih in sklepih organizacij, oziroma organov, tako preko časopisa »Mercator« in oglasne deske kot tudi preko sestankov kolektiva. To medsebojno sodelovanje in utrjevanje notranjih odnosov je potrebno tako v posameznih enotah samih kot tudi med enotami. Sindikalna podružnica pa mora obravnavati in reševati probleme, ki sta jih nakazala kongres ZSJ in plenum ZK.

PREDSTAVLJAMO POSLOVNE ENOTE

Trgovsko podjetje »Tržan« Mokronog je bilo ustanovljeno leta 1958. Ob ustanovitvi smo imeli štiri poslovalnice, zaposlenih pa je bilo osem delavcev. Danes ima podjetje devet poslovalnic in 23 delavcev. S sredstvi, ki so ostajala podjetju, smo posamezne poslovalnice specializirali za prodajo določenih artiklov, nabavljali lastni inventar itd. Tako so osnovna sredstva narasla v l. 1963 na 7,5 milijona dinarjev, od milijona ob ustanovitvi. Pozneje smo ugotovili, da moramo zaradi potreb in zahtev potrošnikov pričeti tudi z obrtno dejavnostjo. Najbolj pereči problem preskrbe s kruhom smo rešili tako, da smo adaptirali prostore v privatni stavbi in postavili za lastnimi sredstvi novo parno peč za peko kruha. Peka kruha se je sicer povečala za trikrat,

V devetih poslovalnicah skoraj 200 milijonov

vendar kapaciteta peči še ni izkoriščena v polni meri. Potreben je bil tudi avtomobil za dostavo kruha ter za prevoz drugega blaga. Vozimo tudi za stranke in druga podjetja. Voznik avtomobila je trgovski pomočnik.

Ker se je v zadnjem času pokazala tudi velika potreba po konfekciji, smo ustanovili obrat krojaštvo, ki izdeluje konfekcijo za našo prodajalno. Trenutno sta tu zaposlena samo dva krojača, ki ne zmoreta vseh naročil prebivalstva. V prihodnosti nameravamo zaposliti še dva krojača in nabaviti nekaj strojev, da bomo lahko zadostili povpraševanju.

Finančni uspehi podjetja so bili zadovoljivi v okviru naše gospodarske zmogljivosti. Ker pa v bodoče z lastnimi sredstvi ne bi mogli iti v korak s hitrim razvojem trgovine, smo pričeli razmišljati o integraciji. Mnoga podjetja so nas vabila, vendar je naš kolektiv gojil največ zaupanja v »Mercator«. Smatral je, da je »Mercator« največje in najsolidnejše podjetje, zato se je kolektiv odločil za pripojitev k temu podjetju. V okviru tega velikega podjetja bo kolektiv sposoben premagovati vse ovire in težave, ki ga čakajo pri nadaljnjem razvoju.

Kolektiv želi, da bi se čimprej uresničile želje po odkupu prostorov od privatnega sektorja, da bi preuredili prostore in tako dobili sodobno urejeno trgovino, ki jo potrošniki tega kraja zelo pogrešajo. Istočasno bi želeli razširiti poslovalnico Železnina, ki ne more zadovoljiti potrošnikov v polni meri zaradi majhnih in zastarelih prostorov.

V letošnjem letu smo nabavili hladilnike za naše lokale in s tem izboljšali

postrežbo potrošnikov v našem kraju. Seveda pa se bo tudi kolektiv prizadeval, da bo postrežba kvalitetna in hitra, kar bo v korist potrošniku, skupnosti in kolektivu.

Predsednik DS
Franc Lavrišek

Leto	Realizacija	Bruto dohodek	Število prodajalnih	Število zaposlenih
1958	38,8 milij.	4,2 milij.	4	8
1960	132 milij.	15,0 milij.	7	13
1962	159,8 milij.	30,6 milij.	8	14
1963	193,0 milij.	41,3 milij.	9	16

Pogled na novo samopostrežno trgovino »Pod Naklom« PE Logatec

Direktor PE Tržan Rafko Bijec: Kolektiv se je odločil za pripojitev k Mercatorju zato, ker je smatral, da je to največje in najsolidnejše podjetje.

Nova prodajalna PE »Straže«

Dne 4. junija je PE »Straža« odprla v Soteski pri Novem mestu novo prodajalno mešane stroke. Prostore, ki jih je odstopil kolektiv podjetja »Novoles«, smo preuredili v moderen lokal, ki ima 40 m² prodajne površine in skoraj 100 m² drugih prostorov. Za celotno preureditev prostorov in novo moderno opremo je podjetje vložilo

ca. 4 milijone dinarjev. Dosedanje zastarele in majhne prostore pa bomo zaprli.

V juniju bo dokončana tudi adaptacija »Doma« v Dolenjskih Toplicah. V adaptiranih spodnjih prostorih bomo prodajali ži-

vila in gospodinjske potrebščine, v dosedanjem lokalno pa samo industrijsko blago. Novi lokal, ki meri 63 kvadr. metrov prodajne površine in 70 m² drugih površin, bo omogočil delno specializacijo prodaje v Dolenjskih Toplicah.

Blagajna vzajemne pomoči

Pri poslovni enoti »HRANA« Ljubljana že več kot 10 let uspešno posluje blagajna vzajemne pomoči. Blagajna vzajemne pomoči ima svoja pravila, iz katerih so razvidne pravice ter dolžnosti organov »blagajne vzajemne pomoči«. Poleg pravil imamo tudi svoj poslovnik.

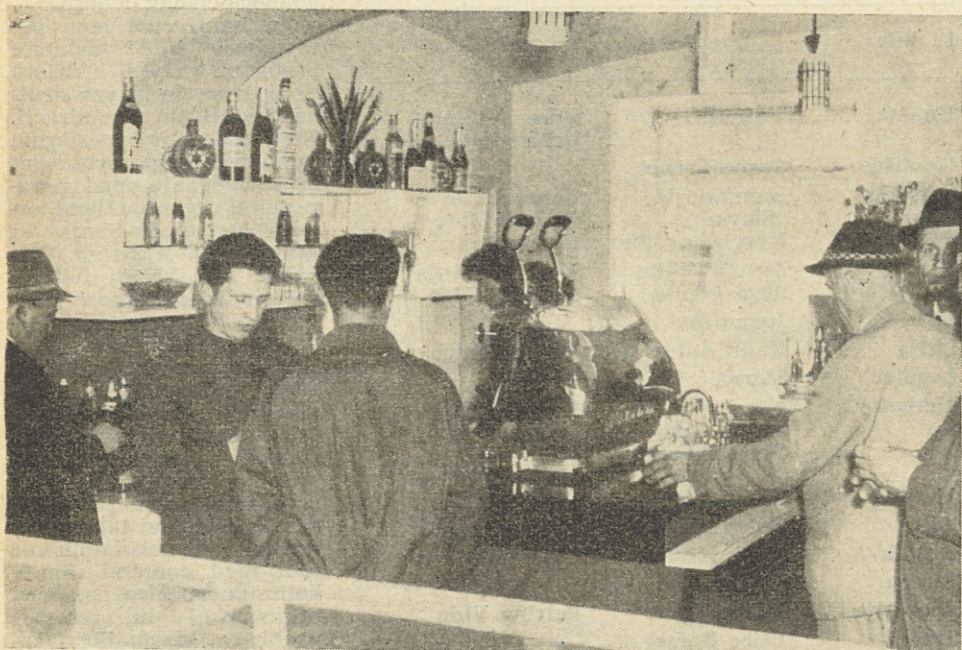
Pravila in poslovnik sta bila sprejeta v letu 1961 na rednem občnem zboru. Do danes še ni bilo sprejetih sprememb, vendar upravni odbor »vzajemne pomoči« že pripravlja osnutek sprememb in dopolnitev tako pravil kakor tudi poslovnika.

Pri PE »HRANA« je danes včlanjenih skupno 96 delavcev. Po sklepu zadnje seje upravnega odbora bomo poskušali, da bodo vsi delavci kolektiva postali člani. Pri dosedanjem številu članov se zbere mesečno znesek trajne hranil-

ne vloge ca. 28.000 din. Mnenje upravnega odbora je, da bi mesečno vlogo trajne hranilne vloge povečali.

Ob sestavi tega poročila je imela blagajna vzajemne pomoči skupno 897.000 din vlog svojih članov. Upravni odbor zelo dobro gospodari, saj vedno celotni znesek kroži v okviru mesečnih ali medmesečnih posojil svojim članom. En del teh vlog pa je vedno v banki za pomoč članom pri nepredvidenih primerih.

Velika prednost te blagajne je v tem, da so obresti minimalne (samo za stroške poslovanja), da vsak član hitro dobi denar, da ni treba iskati porokov izven podjetja itd. Zato priporočamo vsem enotam in sindikalnim podružnicam, če te blagajne nimajo, da jo ustanovijo ter da tudi nam posredujejo svoje izkušnje v glasilu »Mercator«.

Poleg samopostrežne trgovine v Logatcu so uredili tudi delikatesni oddelek in bife

VESTI IZ POSLOVNIH ENOT

PE EMONA

Kolektiv PE Emona bo najkasneje do začetka julija dobil dve novi samopostrežni trgovini. V Gerbičevi ulici bo v pritličju stanovanjskega bloka nova samopostrežba z bifejem

Istočasno bo PE ukinila poslovalnico Gerbičeva 44 in Kolezijska 25. Ti dve poslovalnici, s skupno površino 94 m², ne ustrezata več zahtevam modernega poslovanja. Novi, sodobno opremljeni lokal, s ca. 500 m² površin, bo lahko zado-

stil vsem potrebam prebivalstva na tem območju. V zadnjem času je bilo tu namreč zgrajenih več novih stanovanjskih hiš in zadržava še ni končana.

Skoraj nkrat bodo odprli tudi novi potrošniški center oziroma paviljon v Podgorici. Tudi tu dosednji zastareli lokal ni več ustrezal povečanim potrebam prebivalstva, ki narašča zlasti zaradi gradnje atomskega reaktorja. Moderna samopostrežna prodajalna bo imela 110 m² prodajne površine. Dosednji, 80 m² velik lokal v privatni hiši pa bodo zaprli.

PE GRMADA

V PE Grmada bodo že do konca junija odprli novo samopostrežno prodajalno ob Celovski cesti, v stanovanjskem bloku B-1. V neposredni bližini nove samopostrežbe je bilo namreč dograjenih več stanovanjskih blokov in so se

Dosedanji prostori uprave PE Grmada na Celovski c. 43

morali prebivalci oskrbovati v oddaljenejših poslovalnicah, ki so bile že preobremenjene.

V isti zgradbi si bo uprava PE Grmada uredila tu-

di nove poslovne prostore. Dosedanji poslovni prostori uprave na Celovski 43 so bili premajhni, stavba sama pa je predvidena za rušenje.

TO MORAMO VEDETI

1. vprašanje: Ali so lahko v prometu živila, ki so bila izdelana pred registracijo pri Republiškem sanitarnem inšpektoratu?

Odgovor: Smisel registracije živil je v tem, da se skozi postopek reševanja zahtevka o registraciji živila zagotovi določena kakovost in preventiva na področju zdravstvene zaščite potrošnika. Zato se živila, za katera je registracija obvezna (trenutno so to: konzervansi in živila z dodatkom vitaminov) ne smejo dati v promet pred iz-

dajo odločbe o registraciji živila. Pravilniki o kakovosti živil ne obravnavajo obveznosti in postopka registracije živil, ampak jo navajajo le kot morebitni sestavni del deklaracije, vprašanje registracije živil pa obravnava temeljni zakon o zdravstvenem nadzorstvu nad živila (Ur. l. FLRJ št. 17/56, določbe členov 5., 19. in 20.) in uredba o izvajanju temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živila (Ur. l. FLRJ št. 31/56, določbe členov 23. do 30.).

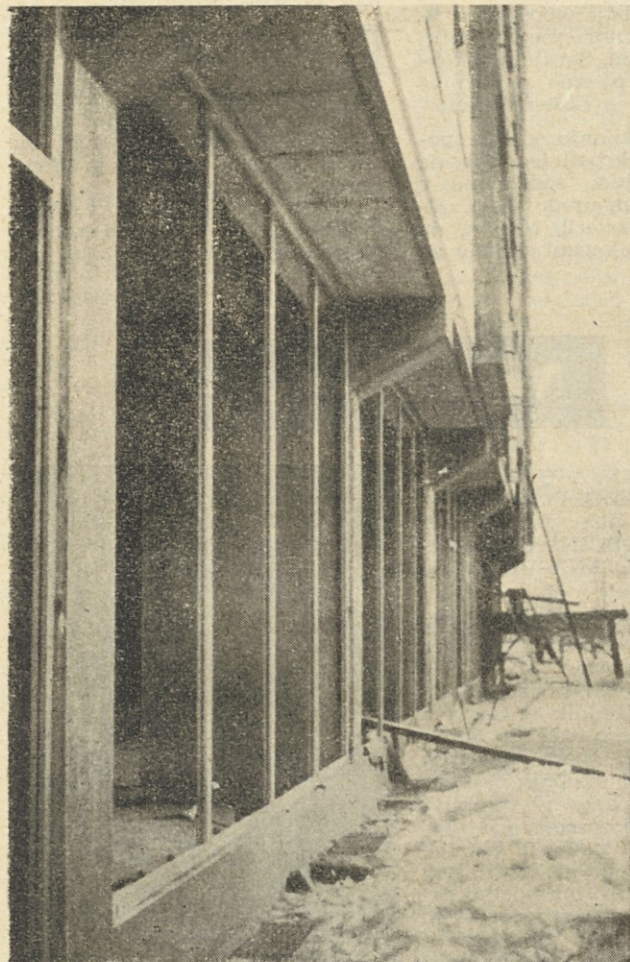
dajalec bo zato v primerih, ko stranka zahteva količine od 100 do 500 gramov pekovskega kvasa, postregel pač z več paketiči v posamezni teži do 100 gramov čiste teže.

3. vprašanje: Ali uvrščamo zmleto papriko med dišave in ali veljajo za njo določila pravilnika o kakovosti kave in kavnih nadomestkov, čaja, dišav...?

Odgovor: Po določilih 2. člena omenjenega pravilnika se njegove določbe nanašajo tudi na živila, katerih pravilnik ne zajema oziroma za katera ne predpisuje pogojev glede kakovosti in higienske neoporečnosti, pa so sorodna živilom, za katera pravilnik predpisuje take pogoje. Tako je z zmleto papriko, ki ni uvrščena med dišave, ki so v 48. členu tega pravilnika taksativno našteje. Natančnejše določbe glede kakovosti in pogojev za promet z zmleto papriko bodo v pravilniku o kakovosti sadja, povrtnin in izdelkov iz sadja in povrtnin, ki bo v kratkem objavljen. Zmleta paprika sme v promet z imenom: zmleta začimbna (dišavna) paprika in ekstrakt od paprike ter le v izvirnem pakiranju — v embalaži, ki ne prepušča vode in olja. Ta dišava je proizvod dobljen s sušenjem in mletjem zrelih, rdečih in izbranih plodov paprike (*Capsicum annum L.*), je rdeče-oranžne barve, ima hud okus, poprast in žgoč, vonj pa je blag in svojstven za papriko. S. J.

2. vprašanje: Kako naj prodajalec postreže kupcu, ki zahteva na pr. 150, 200 ali več gramov kvasa?

Odgovor: Pekovski kvas je hitro kvarljivo blago. Hitro menja svojstva, izgublja na kakovosti in ima kratk rok uporabnosti, zato ga je potrebno hraniti na hladnem, suhem, čistem in temnem prostoru. Zaradi tega je za pekovski kvas predpisano izvorno pakiranje (posebna embalaža) v kosih do pol kilograma ter deklaracija z datumom proizvodnje in rokom uporabnosti. Izvirno pakiranje pekovskega kvasa ni obvezno le pri prodaji v prometu na drobno v količinah do 100 gramov čiste teže, do te količine pa zanj tudi ni obvezno navajati deklaracije (77. do 80. člen pravilnika o kakovosti kave in kavnih nadomestkov, čaja, dišav, koncentratov za juho, pekovskega kvasa, pecilnega praška, praška za puding, dietetičnih proizvodov in aditivov — Ur. l. SFRJ št. 22/63 in 2/64). Pro-

V novi blok — B-1 — ob Celovski cesti se bo iz dosedanjih majhnih prostorov preselila uprava PE Grmada. Tu bomo tudi do konca junija odprli novo samopostrežno trgovino. Slika prikazuje stanovanjsko-poslovni blok B-1 med gradnjo

Sliki prikazujeta dve izložbi poslovalnice na Trgu francoske revolucije 3. Gornja je aranžirana na dosedanji — klasični način; spodnjo po sta aranžirala naša mlada aranžerja Novak in Frelih na svoj — moderni način. O razliki pa presodite sami.

Kramljali smo z generalnim direktorjem

Že pred časom, ko smo praznovali 15-letnico našega podjetja, smo nameravali intervjuvati generalnega direktorja našega podjetja tovariša Adolfa Osterca.

Adolf Osterca

Najbrž nismo bili dovolj vztrajni — ali pa nas je razorožil z drugačnimi predlogi: »Ali ste me izbrali za »žrtev«, ker sem generalni direktor? Ali ni bolj prav, da preko lista spregovorijo drugi člani kolektiva, da oni kaj predlagajo, pohvaljo ali pokritizirajo?« Malo se je še pošalil, saj ga poznate, omenil mlade ekonomiste in, skratka, z intervjujem ni bilo nič...

Slednjič pa smo le napisali nekaj vprašanj in ujeli tovariša Osterca tako rekoč med dvema sestankoma. Nismo pa mu prebrali vprašanj. Sedli smo za okroglo mizico v pisarni tovariša Pogčnika in malo pokramljali. Preprosto smo se pridružili pogovoru v zvezi s potekom integracije.

»Mercator« je glede na ustvarjen promet v prodaji na drobno — letos bomo v svojih prodajalnah prodali za več kot 15 milijard dinarjev blaga! — največje trgovsko podjetje te stroke v državi.

»Ne dvomim,« pravi tovariš Osterca, »da je naše podjetje dokazalo koristnost smiselne integracije. Zato še integracijski proces ni končan. Podjetje se bo spet povečalo, toda ne gre za preprosto seštevanje prodajal. Pomembnejša so združena sredstva, ki se v takem, večjem, podjetju hitreje obračajo, ki se bolj koristno, še boljše, bolj (efektno) izrabljajo. Zdaj moramo ugotoviti začetno... potem bomo nadaljevali. Storitvena pa je že precej. Naše glasilo je tako že pisalo o velikih skladiščih, velikem voznem parku, o novih in adaptiranih poslovalnicah, temu še dodajmo ugodnejše pogoje za nabavo blaga...«

Lahko smo samo beležili:

»Toliko bolj je pomembno krepko in razvito delavsko upravljanje v tako velikem, tudi razsežnem podjetju. Naš sistem poslovnih enot so nekateri svoj čas kritizirali. Izkušnje pa so potrdile pravilnost našega sistema. Samoupravljanje je neokrnjeno, vsaki enoti pa je zagotovljen raz-

voj. Spomnimo se, koliko prodajal smo preuredili, koliko novih zgradili! Vse to je pomembnejše, če upoštevamo skromne sklade, ki jih ustvarja trgovina! Poglejte: so enote, ki v letu ustvarijo 7 milijonov sklada, samo en nov potrošniški center pa stane 70 milijonov. In tudi take enote se ponasajo z novimi sodobnimi trgovinami. Po vsem tem si človek ne more razlagati vzroke za posamezne primere lokalizma v nekaterih občinah, kar je hkrati izraz zanemarjanja principov samoupravljanja. Ponekod se namreč tako radi upirajo integraciji, kot da bi občina s tem kaj izgubila; dejansko samo pridobi! Ob vsem tem pa občinske skupščine tako malo same vlagajo za razvoj trgovine, češ, trgovska podjetja imajo dovolj sredstev. Še najemnine, ki jo prejemajo od trgovin, ne vračajo za razvoj trgovine. In prav izven Ljubljane je treba graditi nove trgovine. Vsepovsod pa bi morali graditi tudi stanovanja. Saj je žalostno, da tako podjetje, kot je Mercator — s 1.678 zaposlenimi — lahko da za družbeni standard (na primer letos) samo 29 milijonov dinarjev. Nekaj stanovanj smo v preteklosti res zgradili, toda vse premalo. Končno je prav v naši stroki delo precej težje kot drugod v trgovini. Redno si vzgajamo trgovske pomočnike, ki pa nam uhajajo v druge stroke, kjer je lažje delo in boljši materialni pogoji.

O delitvi sredstev bi morali posebej spregovoriti. Vsi vemo, da smo lani odvedli družbi v obliki raznih dajatev preko milijardo dinarjev, medtem ko smo za osebne dohodke izplačali okoli 800 milijonov dinarjev. (Smo pač za družbo visoko akumulativni, tega pa seveda nismo odkrili šele danes in ne le mi v Mercatorju.) Ob vsem tem pa so naši skladi več kot skromni: že smo rekli, da smo imeli lani v skladu skupne porabe le 30 milijonov dinarjev.

Redno pa nas ovira tudi pozno sprejemanje predpisov. Ali veste, da še danes niso znani instrumenti, ki bodo veljali letos za notranjo delitev sredstev v trgovini?!

Ljubljana je tudi republiški trgovski center. Trgovina je dejansko koncentrirana v občini Center.

V zvezi s tem smo se pogovarjali o gradnji novih trgovin v Ljubljani. Poglejmo, kaj meni tovariš Osterca:

»V Ljubljani je lokacij dovolj, ko bi le bilo dovolj sredstev. Večina novih trgovin, seveda pri tem mislim prav na potrošniške centre in na druge špecerijske trgovine, ima dobre lokacije. Nekatere niso funkcionalno najboljše projektirane, ker pač projektant takrat še ni vedel, kakšna trgovina bo tam. Nekatere nove samopostrežbe pa hitijo pred časom. Zgrajene so tam, kjer novo naselje šele raste. To povzroča vrsto nevšečnosti. Pa kaj bi o tem. Naj pa povem, da smo v centru izgubili mnogo lokalov. »Kriva« so razna rušenja in reorganizacije, dejstvo pa je, da nismo dobili ustreznih nadomestnih prostorov. Vemo pa, da bodo v ljubljanskem mestu prevladovala blagovna hiše, kakšnih novih špe-

cerijskih trgovin v samem središču najbrž ne bo. Tudi mi bomo preuredili večino naših lokalov v ljubljanskem centru.«

Kramljali smo še o izobraževanju, o reklami (»potreben bi bil referent za ekonomsko propagando«), o vplivu naše reklame za kavo po televiziji (»posledica je, da kavo »Mercator« vse več naročajo iz Beograda, Sarajeva, Skopja«), na koncu pa smo ga povprašali, kaj meni o našem glasilu.

»Idejo o izdajanju glasila pozdravljam. Poskrbeti je treba, da bo čimveč ljudi sodelovalo v njem. O nalogah uredniškega odbora ne bi govoril. Mislim, da med drugimi nalogami nikakor ne

smemo prezreti dejstvo, da je list važen za povezavo med člani kolektiva in medsebojno spoznavanje. Mislim, da je te povezave sploh premalo. Razne organizacije bi lahko prirejale več izletov, vse premalo je športne aktivnosti.«

Šport — to ni le konjiček tovariša Osterca. Posvetil mu je precej svojih moči, kot aktivni športni organizator. Poseben članek bi lahko napisali o kramljanju o športu, vendar pa danes ni dovolj prostora. Naj končamo z besedami tovariša Osterca: »Za šport je vse premalo zanimanja, ker ni dovolj športnih organizatorjev, predvsem pa idealistov!«

Nekaj smo še omenjali nogometni klub Svoboda, (tudi na Olimpijo nismo pozabili) in kramljanja je bilo konec.

Nekdo je že čakal tovariša direktorja, pa še ti telefoni so nenehno zvonili...

Naš razgovor

NA VPRAŠANJA ODGOVARJA TOVARIŠ ADOLF ŠMID, ODBORNİK ZBORA DELOVNIH SKUPNOSTI OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK

Kako ste se udeleževali sej skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik?

Odgovor: Občinska skupščina Ljubljana-Vič-Rudnik je imela v času od moje izvolitve do danes 18 ločenih sej zbora delovnih skupnosti in 17 skupnih sej občinskega zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik. Udeležil sem se vseh sej, razen ene, za katero sem pa poslal pismeno opravičilo. Pri tem vprašanju moram pripomniti, da bi bila udeležba na vseh sejah boljša, če bi se vsi odborniki zavedali svojih odgovornosti do volivcev.

Povejte nam kaj o vašem sodelovanju v skupščini in v svetih.

Odgovor: Občinska skupščina pošilja vsem odbornikom pred vsako sejo skupaj z vabilom in dnevnim redom tudi obširni elaborat, ki omogoči vsakemu odborniku temeljit pregled nad vsebino, ki bo predmet razprave na seji. Elaborat prej proučijo na pristojnih svetih ali komisijah, tako da imajo odborniki lažje delo, ki je predvsem v tem, da presojujejo utemeljenost zahtev, kaj povprašujejo oziroma zahtevajo pojasnila ali pa predlagajo dopolnitve.

Na eni izmed sej sem predlagal, da naj se pospeši gradnja stanovanj za borce in invalide NOV, da bi bil ta problem rešen vsaj v 3 letih. Sprejet je bil sklep, da se priporoči občin. stanovanjskemu skladu, da uvede za borce in invalide, ki najemajo kredite, daljša odplačilna doba z manjšo obrestno mero. Obo zbora sta sprejela tudi sklep o odobritvi posojila v znesku 67 milijonov dinarjev s predlogom, da Svet za družbeni plan in finance prouči možnost povečanja sredstev za gradnjo stanovanj nezaposlenim borcem in invalidom. Po razpravi in navedenem sklepu sodeč sem prepričan, da bo ta problem v smislu mojega priporočila urejen.

O trgovini in trgovskih podjetjih na območju občinske skupščine ni bilo večjih razprav. V okvi-

Adolf Šmid

ru družbenega plana je razvidno, da bo naše podjetje v letu 1964

- dogradilo samopostrežbo v Gerbičevi ulici v vrednosti ca 80.000.000 dinarjev
- gradilo nov potrošniški center ob Tržaški cesti v vrednosti ca 100.000.000 dinarjev ter
- izvršilo razne adaptacije obstoječih trgovskih lokalov v vrednosti ca 20.000.000 din.

Ta dela bo »Mercator« lahko dokončal samo z lastnimi sredstvi ali s krediti z vročitvijo sredstev pri banki, medtem ko iz družbenega plana ni razvidno, da bi skupščina pomagala razvoju trgovine s krediti, čeprav ima občinska skupščina močan dohodek od trgovine, predvsem od prometnega davka in od drugih dohodkov trgovine.

Sem tudi član Sveta za blagovni promet, turizem in gostinstvo ter član upravnega odbora sklada za pospeševanje turizma in gostinstva in še odbornik SZDL ter Krajevne skupnosti terena Dravljice. Svet za blagovni promet, turizem in gostinstvo je imel že več sej, ki se jih redno udeležujem. Sprejet je bil program dela Sveta. Žal je premalo sredstev, da bi vse te panoge prišle do potrebnega nivoja. Svet bo obravnaval posebej samo trgovino, saj ima

ravno občina Vič-Rudnik slabo razvito trgovsko mrežo, razen seveda trgovine z živili in gospodinjskimi potrebščinami ter prodajalnami z mešanim blagom na podeželju.

Kaj menite o povezavi med odborniki in volivci?

Odgovor: Takoj vam moram povedati, da v teh odnosih ali bolje rečeno, v tej povezavi ni najboljše koordinacije, to pa predvsem zaradi dveh razlogov:

a) za odbornika so me izvolili volivci iz trgovske stroke, trgovine na drobno pa tudi volivci iz gostinskih obratov ali iz drugih podjetij, kar vse povzroča težave pri organiziranju Zbora.

b) slaba informiranost volivcev.

O nekaterih problemih, na primer, diskutirajo že na terenu, nato še na zboru delovnih skupnosti, četudi tu več o gospodarjenju podjetij, vendar pa prave povezave dela ni. Prepričan sem, da bi bili volivci bolje informirani, če bi sistematično in redno prebirali glasilo občinske skupščine »Naša komuna«. Časopis je zanimiv, zato smo ga pri naši enoti naročili za vse prodajalne, ki so na področju te občinske skupščine. Moja želja je, da bi bili na list naročeni vsi volivci delovnih skupnosti, če pa to ni mogoče, pa priporočam podjetjem in tovarnam, da bi uprave podjetij naročile na plačale po en izvod za vsakega člana kolektiva. S tem bi pa bil omogočen temeljit pregled o problemih razvoja naše največje občinske skupščine v Ljubljani.

Del volivcev, konkretno iz našega kolektiva, lahko seznanjam s svojim delom v občinski skupščini tudi z glasilom »Mercator«. Zato na tem mestu pozdravljam zamisel uredništva »Mercatorja«, ki se je te ideje lotilo.

Kakšno je vaše osebno mnenje o občinskih problemih?

Odgovor: Sam mislim, da veliko problemov nastaja tam, kjer je malo materialne osnove. Mogoče to velja tudi za občinsko skupščino Ljubljana-Vič-Rudnik, in sicer za vse panoge gospodarstva predvsem pa za gospodarske in negospodarske investicije.

Kaj bi povedali o problemih podjetja?

Odgovor: Omejil bi se samo na dva problema PE »Hrana«: problem kadrov in investicij.

Če govorimo o kadrih in začne mo pri učencih za prodajalce ugo-

tovimo, da se jih je največ izučilo v prodajalnah z živili in gospodinjskimi potrebščinami. Pri tem pa ugotovimo, da je ta stroka že od nekdaj najmanj akumulativna, da je največ lastnih sredstev vložila v kadre, najmanj pa v razširitev maloprodajnih površin. Zanimivo je, da podjetja trgovske stroke (tu ne mislim naše stroke) vlagajo ogromne vsote v nove moderne prodajalne, da pred otvoritvijo z velikimi oglasi vabijo nove sodelavce (seveda iz naše stroke), medtem ko niso v času same gradnje objekta (včasih tudi tri leta) povečala števila učencev v tolikšnem številu, kot jih potrebujejo v novih prodajalnah. Po mojem mišljenju bi bilo prav, da bi vsako podjetje ali tovarna imela ugotovljeno število sodelavcev po strokah ter se borila, da bi si vzgojila svoj kader z ustreznimi strokovnostjo ne pa z oglasi ter z višjimi osebnimi dohodki ali ponudbo stanovanja odzemale sodelavce podjetju, ki je del sredstev vložilo v to.

Investicije sem delno že omenil. Vsa trgovska podjetja naše stroke opravljajo svoje družbene funkcije z relativno majhnimi razlikami v ceni blaga. Iz tega sledi tudi manjši čisti dohodek oziroma osebni dohodek in skladi.

Pri analiziranju delitve dohodka ugotavljamo vsake 3 mesece, da so nujne potrebe po modernizaciji prodajaln z živili in gospodinjskimi potrebščinami, da pa sredstva za to primanjkujejo. Izhodov je več, omenil bi samo to, da bi marsikatera industrija morala del svoje akumulacije odstopiti za povečanje in gradnjo novih površin ali pa da bi morala banka odobravati kredite pod pogoji, ki jih naša stroka prenese. Napačno bi bilo misljenje, da nimamo skritih rezerv. Te rezerve dnevno odkrivamo ter postopoma naš sistem poslovanja tudi izboljšujemo, vendar nam istočasno naraščajo stroški, ki so nepredvideni, potem pa nikakor ne moremo iz navedenega naslova priti do investicijskih sredstev. Mnenja sem, da se sredstva za gradnjo stanovanj še nekje dobijo, za prodajalno v takem naselju pa ni sredstev ali vsaj takrat ne, ko bi bila potrebna za istočasno gradnjo stanovanjskega naselja in trgovine v njem. Ko imamo naselje ali sosesko že vseljeno, pa navadno ugotovimo, da moremo zgraditi samo toliko m² prodajnih površin, za kolikor smo pač imeli sredstev. Često ugotavljamo, da prostor tedaj postaja premajhen in prodajalna se zgradi, čeprav vemo, da ne more poslovati tako, kot bi morala in tako kot želijo stanovalci.

Samopostrežba se uveljavlja

Tako kot drugod po svetu se tudi pri nas vedno bolj uveljavlja samopostrežni in samoizbirni način prodaje. Moderni način prodaje omogoča kupcu večjo izbiro, hitrejšo in bolj higiensko postrežbo. Lepo pakirano blago, označeno z vsemi potrebnimi podatki, točno količino, omogoča manjše število zaposlenih na m² prodajne površine, večji promet na zaposlenega, boljše izkoriščenost prostora in podobno. Vse te prednosti smo spoznali tudi pri nas in od leta 1957, ko smo odprli prvo samopostrežno prodajalno v SFRJ oziroma v letu 1958 v SRS, je zelo naraslo število teh prodajaln. Zlasti se moderna tehnika prodaje uveljavlja v mestih in večjih krajih, zaradi večje koncentracije prebivalstva, kjer so tudi potrošniki že spoznali navedene prednosti pred klasično postrežbo. V letu 1963 smo imeli v SRS že 88 samopostrežb in več samoizbirnih prodajaln. Tudi v letošnjem letu se predvideva še vrsta novih samopostrežnih lokalov, med njimi kar 8 Mercatorjevih (Logatec, Podgorica, Gerbičeva, Vrhnika, Proletarska, Celovška blok B-1, Celovška 144 in Gornji grad).

Zaradi pomanjkanja izkušenj in včasih tudi ne dovolj pretehtanega uvajanja samopostrežbe v posameznih območjih je bilo nekaj samopostrežb predimenzioniranih. Zaradi tega in zaradi premajhne izkušenosti kadrov, ki so prišli iz klasičnih prodajaln, začetni uspehi niso bili taki, kot smo pričakovali. Zato je bilo opaziti v

letu 1961/62 določeno stagnacijo pri odpiranju novih samopostrežnih lokalov. S pridobivanjem izkušenj pri praktičnem delu, z organiziranjem tečajev in seminarjev o organizaciji in tehniki dela v SP in podobno so se dvignili tudi uspehi poslovanja in zato pričakujemo v letu 1964 in 1965 ponovno večji porast odpiranja novih SP lokalov.

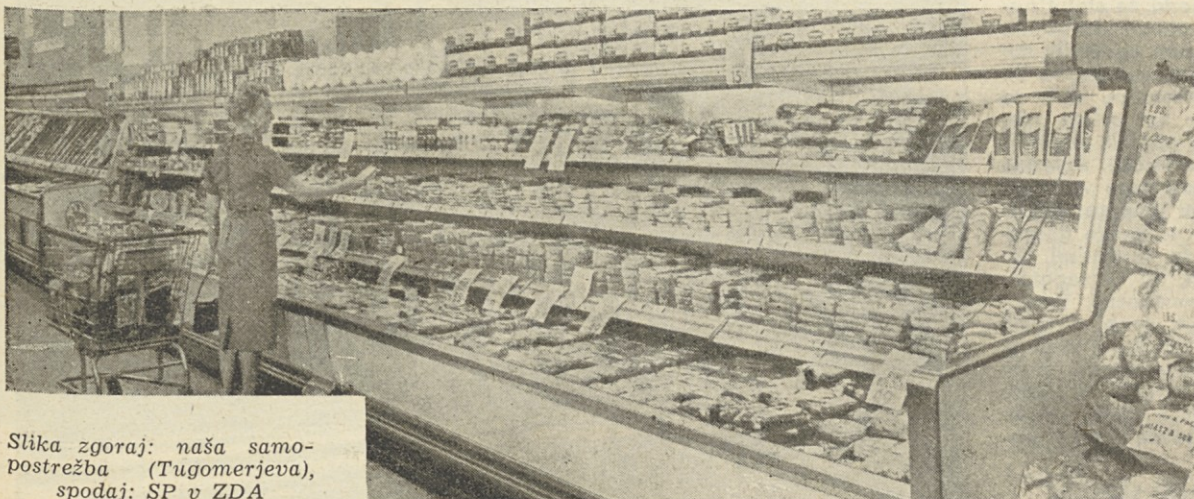
Če sedaj pogledamo še rezultate naših samopostrežb v I. tromesečju leta 1964 vidimo, da dejansko dosegajo vedno boljše rezultate. Tako se je promet I. tromesečja povečal za 28% v primerjavi z istim obdobjem v letu 1963, t. j. za več kot 6% večji porast, kot je v vseh SP okraja Ljubljana. Posebno močan dvig prometa je v SP Rožna dolina (za 41%) in SP Zalog (za 37%). Vse naše SP dosegajo skupno za 3,8% večji promet na 1 m² prodajne površine, kot je povprečje okraja Ljubljana.

Pri mesečnem prometu na 1 zaposlenega je povprečje naših SP za 3% izpod povprečja okraja v I. tromesečju 1964 in za 0,5% nad povprečjem v SRS za leto 1963. Pri tem pokazatelju bi lahko dosegli še boljše rezultate, če bi posamezne PE sproti zasledovale promet na zaposlenega oziroma število zaposlenih. Opazili smo namreč, da so v nekaterih SP (»Pri mostu«, »Zalog«, »Logatec«, »Jeranova«) povečali število zaposlenih v letu 1963 ne da bi se pri tem ustrezno dvignila realizacija. Po podatkih za mesec april vidimo, da so PE zmanjšale število zaposlenih tam, kjer je bil promet na zaposlenega izpod povprečja.

V naših SP so v I. tromesečju 1964 inventurni primanjkljaji izpod povprečja okraja in dovoljne višine t. j. 0,3%. Edino v samopostrežbi »Pri mostu« je primanjkljaj nekoliko večji — 0,73 odstotka od prometa. Ta poslovalnica je bila odprta šele avgusta 1963 in pričakujemo, da bodo tudi tu odpravili začetne slabosti.

V strukturi prometa I. tromesečja 1964 v primerjavi s IV. tromesečjem 1963 ni opaziti bistvenih sprememb. Le v SP »Zalog« je porasla prodaja neživil od 6,3 na 30%, zmanjšala pa se je prodaja kruha in peciva, v SP »Rožna dolina« pa je padel promet neživil od 22,7% na 17,8%.

M. K.

Slika zgoraj: naša samopostrežba (Tugomerjeva), spodaj: SP v ZDA

Člani kolektiva OE Mercator so zadovoljni s preurejenim bifejem. Zdaj ni več treba hoditi po malico v mesto

O nalogah novega DS

(Nadaljevanje s 1. strani)

zaciji se kaj lahko pojavijo razpravljajna o centralizaciji in decentralizaciji. Toda taka razpravljajna so lahko povsem odveč, če postane osrednji predmet razpravljajna in ukrepanja — taka porazdelitev poslovnih nalog, taka organizacija del in delovnih področij, ki je najracionalnejša za vse enote in za podjetje kot celoto.

Integracijski proces nikomur ne jemlje samostojnosti, temveč jo samo racionalno in smotno opredeli na področja, kjer je ta samostojnost ekonomsko možna, učinkovita in ki torej daje tudi delovni skupnosti dovolj realnih možnosti za resnično samoupravnost. Drugače rečeno: integracijski proces mora omogočiti najracionalnejšo in ekonomsko najučinkovitejšo porazdelitev dela, delovnih in poslovnih področij, ki organizaciji kot celoti in njenim posameznim delom zagotavlja optimalno delovno in poslovno uspešnost. V tem smislu tudi zvezna ustava uveljavlja načelo, da »morata organizacija dela in upravljanje v delovni organizaciji delovnim ljudem omogočiti, da na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanih dela, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka ter o drugih vprašanih, ki se tičejo njihovega ekonomskega položaja, hkrati pa morata zagotoviti najugodnejše pogoje za delo in poslovanje delovne organizacije kot celote«. Torej ni nobene opore za razpravljajna o centralizaciji ali decentralizaciji, temveč o vsklajenosti, ki temelji na smotni delitvi dela, o samoupravnosti delovnih enot, ki jo omogoča in zagotavlja trdnost in enotnost delovne organizacije kot celote.

A kakor že rečeno terjaja razvoj in utrjevanje skupnosti samoupravnih enot, ki je hkrati trdna, poslovno uspešna, tudi interesna enotnost, kar mora biti delovna organizacija, tudi svoj čas. Toda še zdaleč ne čas čakanja, temveč čas sistematične graditve take organizacijske in delovne skupnosti. In ta graditev je sedaj zaupana osrednjemu delavskemu svetu prav tako pa tudi organom upravljanja vseh samoupravnih enot. Za to nalogo jim dajeta ustava zlasti pa statut zelo solidno podlago, snov pa lastne izkušnje in problemi, ki jih ni malo in ki tudi niso lahki.

Statut sicer govori o planiranju in o planih. Velja pa postaviti vprašanje, ali bi ne bilo umestno že s statutom zavezati osrednji delavski svet, da si tudi sam postavi svoj program dela in nalog. Saj je res, da mu postavlja določene naloge letni in četrletni plani, da mu jih nakazuje sam potek poslovnega leta. Toda že statut nalaga novemu osrednjemu delavskemu svetu, da tekom leta vskladi pravilnike s statutom. Kot smo ugotovili, mu sam integracijski proces nalaga nekatere naloge, ki jih nakazuje deloma že statut sam, predvsem pa skrb za nadaljnji vsestranski napredek podjetja kot celote, njegovih posameznih enot in ustrditve medsebojnih razmerij na podlagi smotne porazdelitve dela in visoke, zavestne discipline, da se v okviru podjetja »Mercator« vsestransko razvije in uveljavi delovna interesna skupnost delovnih ljudi, ki so nosilci vseh dejavnosti te velike gospodarske organizacije. Gre torej za nalogo, spremljati, kako poteka ta proces in sproti ukrepati, da se zagotovi vsestranska organska rast delovne organizacije. Vsekakor bi torej veljalo pozdraviti odločitev, da bi osrednji delavski svet na svoji prvi seji sprejel program svojega dela z orisom poglavitnih nalog, ki jih namerava sistematično izpolniti v svoji mandatni dobi in ki bi bil hkrati nekakšna deklaracija o njegovih stališčih glede poglavitnih nalog in problemov delovne skupnosti veletrgovinske organizacije »Mercator«.

RADO MIKLIČ

Kako je s stanovanji?

Odkar je na zadnjem sestanku kolektiva PE Grmada eden izmed vodilnih uslužbencev naše enote poudaril, da trenutno ni nobenih razpoložljivih sredstev za gradnjo stanovanj, razmišljam o tem vsak dan in sem se odločila, da o tem pošljem dopis v naš časopis.

Ce bežno pregledamo dosedanje naše uspehe in pridobitve naše PE, lahko takoj ugotovimo uspešno ter dobro poslovanje. Preurejene in obnovljene trgovine, novi lokali in samopostrežbe, vse to so naši uspehi in naš ponos. Iz tega je razvidna pravilnost našega samoupravljanja. Zdi se mi pa, da smo pri vsem tem pozabili nase. Pozabili smo na trgovskega delavca, pozabili smo na njegov standard. Marsikatera mora razen redne službe opravljati še službo gospodinjke pomočnice — seveda zaradi stanovanja. Drugi se vozijo tudi po dve uri daleč, preden pridejo na delovno mesto in podobno. Prepričana sem, dokler ne bo rešen stanovanjski problem teh delavcev, ne bomo mogli govoriti o dobrem standardu zaposlenih.

Ne zanimamo se tudi dovolj za preostali del dneva delavca, ki mu ostane, ko zapusti delovno mesto. Mislim, da bi morala biti naša prva in največja skrb, skrb za delovnega človeka, kajti naše največje bogastvo je človek. Če bomo vztrajali in delali v tej smeri, se bo življenje marsikaterega delavca spremenilo in lažje bomo dosegli večjo produktivnost in večje uspehe.

Ema Vizjak

Slika spodaj: Tokrat objavljam nočni posnetek naše graditve upravne poslopja. Vsi prostori so razsvetljeni, posebno lepo pa žari neonski napis »Mercator«

Odgovor PE Grmada

Res je, da smo za stanovanjsko gradnjo vlagali premalo, toda to nam ne pove vsega. Problematika, ki je zvezana s sredstvi za stanovanjsko gradnjo, je zelo zapletena, lahko pa se čisto preprosto pove; vedno je premalo denarja. Da je res tako, navajamo naslednje podatke:

	(v milijonih) 1962	(v milijonih) 1963
Realizacija	2,222	2,435
Dohodek PE	228.2	226.8
Prispevek iz doh. fed.	4.8	6.4
Čisti dohodek	223.3	220.2
Prispevek iz ČD (25% izr. prisp. v družb. inv. sklad, rez. sklad itd.)	34.0	33.7
Osební dohodki	155.7	161.8
Sklad skupaj	33.7	24.7

Ustvarjeni skladi so se razdelili takole:

Poslovni sklad	30.7	20.7
Sklad skupne porabe	3.0	4.0

Po temeljiti razpravi je delavski svet PE razdelil sklad skupne porabe takole:

	(v tisočih) 1962	(v tisočih) 1963
Kazni	425	—
Dot. sind. podr.	400	—
Za letovanje delavcev	716	800
Obdaritev jubilarantov	94	—
Skopje	398	—
Za graditev stanovanj	800	1,550
Nerazporejeno (za sind. mlad.)	—	1,650

Iz obračuna o delitvi dohodka je razvidno, da ostanejo poslovni enoti skromna sredstva. Delavski svet je vedno pred dilemo, kako naj ta majhna sredstva razdeli glede na velike potrebe za obnovo in razvoj trgovine na eni strani in pereče probleme stanovanj zaposlenih na drugi strani.

Kot je znano, stane 2-sobno stanovanje ca. 6 milijonov dinarjev, medtem ko so znašali skladi skupne porabe 3 oziroma 4 milijone dinarjev, t. j. polovica vrednosti enega stanovanja. Res je, da si s temi sredstvi, naj še tako dobro gospodarimo, ne moremo dosti pomagati glede na velike potrebe.

Iz letošnje porabe skladov je razvidno, da smo dotirali 1,550.000 din za gradnjo stanovanj. Ta sredstva smo dali 5 članom kolektiva, ki bodo po vsej verjetnosti že letos dobili stanovanja.

V zadnjih treh letih smo deloma ugodili prositeljem, in sicer s tem, da smo jim dotirali 4,440.000 dinarjev. Prošenj za stanovanja ni bilo tako veliko, ker so bili člani kolektiva seznanjeni, da poslovna enota nima sredstev v ta namen, oziroma da je teh sredstev zelo malo.

Vzrok, da poslovna enota ni mogla dati večjih sredstev za stanovanja, je predvsem v nizki akumulativnosti stroke in v sorazmerno visokih družbenih dajatvah (določene cene in prometni davek).

Obrazi iz kolektiva

DARINKA SNOJ

Blagajničarka organizacijske enote »Mercator« Darinka Snój je odgovorila na naša vprašanja v zvezi z njenim delom v podjetju, z volitvami v organe samoupravljanja in v zvezi s preureditvijo internega bifeja.

V.: Kako dolgo ste že pri nas?

O.: K »Mercatorju« sem prišla s pripojitvijo PE »Polje« leta 1961. Pri »Polju« pa sem bila pred tem že dve leti.

V.: Je kakšna razlika med vašimi osebnimi dohodki pred integracijo in po njej?

O.: Je. Na novem delovnem mestu imam večje prejeme.

V.: In delo?

O.: Delo, ki ga opravljam zdaj, je vsekakor zelo odgovorno. Paziti moram na to, da je blagajna vsak dan v redu, spoštovati moram predpise o bančnem maksimumu in še mnogo tega. Z izplačilom osebnih dohodkov imam opravka samo pred prvim v mesecu, medtem ko me kupci, ki plačujejo v gotovini, zaposlujejo vsak dan. Povprečno preštejem okoli tri milijone dinarjev gotovine na mesec.

Največ skrbi imam desetega in petindvajsetega v mesecu z dnevnicami šoferjev in delavcev. Najprej moram prekontrolirati obračune, potem kuvertirati. Ko to končam, pride kaj drugega: čeki, stranke... Enkrat na mesec dvignemo okoli 40 milijonov za osebne dohodke uslužbencev in delavcev vseh poslovnih enot, razen tistih s samostojnim obračunom.

V.: Kako ste zadovoljni z listo kandidatov za centralni delavski svet?

O.: Z listo sem v glavnem zadovoljna. Na sestanku sicer nisem bila in zato tudi nisem nikogar predlagala, mislim pa, da je na listi premalo delavcev. Pozdravljam predstavnika mladih in upam, da bodo vsi, prav vsi, z vsemi svojimi močmi delali v dobro našega podjetja.

V.: Kako vam je všeč preurejeni interni bife?

O.: Zelo. Izbira se je povečala, lahko pa bi se še malo bolj. V njem bi rada našla predvsem še sadje. Sicer pa je zasluga preurejenega bifeja, da ne izgubljam več toliko časa z odhajanjem ven, oblačenjem...

V.: Kaj pa dom in konjiček?

O.: Vsak dan se vozim iz Polja, kjer imam prijeten dom. Konjiček pa, hm — podpiram moževega — nogomet. Razen tega pa ljubim naravo in rože. Predvsem rože.

Darinka Snój pri svojem vsakodnevem opravilu

Pismo iz Švice

OBJAVLJAMO TRETJE PISMO JUSTI BOŽIČEVE
O NJENIH VTISIH V PODJETJU »MIGROS«

Zadnje dni sem delala v oddelku delikatese. Prodajajo različne salame, klobase, slanino, pečene piščance in drugo. Salamo narežejo najprej na stroj Berkel ter zložijo v prodajni hladilni pult. Prodajajo na klasičen način v posebnih vrečkah z napisano vrednostjo, zapro s spenjačem, kupec pa plača pri blagajni tako kot drugo blago. Razstavljeno delikatesno blago krasijo lepo izrezane limone, pomaranče in peteršilj. Blago te vrste je označeno s ceno za 100 gr (ne kot pri nas za 1 kg).

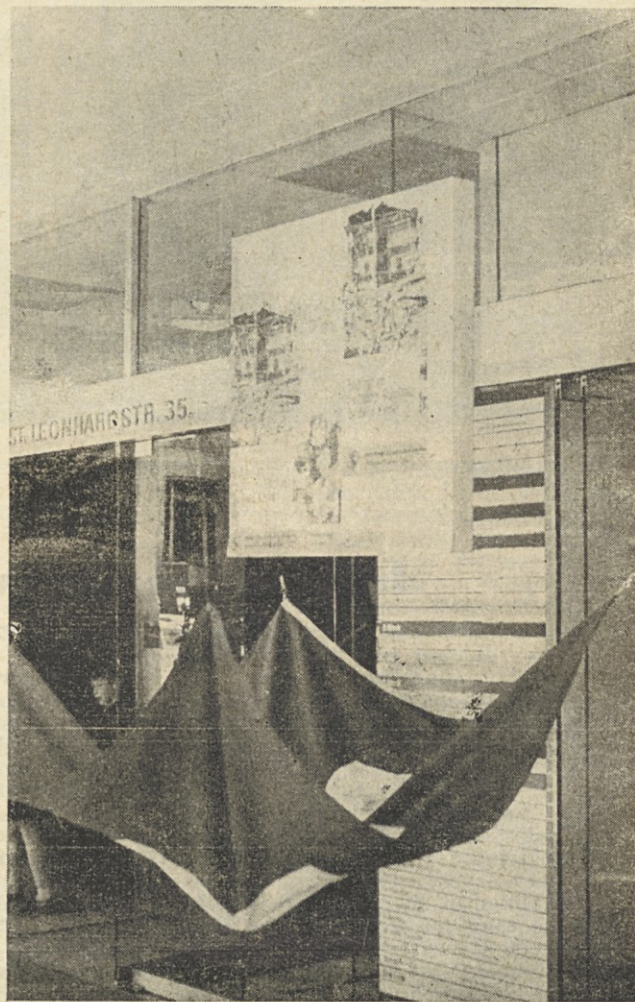
Naj povem, da sem bila en dan na praksi s potujočo trgovino. Na lasno željo sem si izbrala relacijo v hribe, kajti zanimalo me je, kako živijo ljudje in kupujejo. Bil je lep sončen dan. Zjutraj ob 6. uri se začne prevzemanje blaga za isti dan. Voznik potujočega avtomobila je istočasno prodajalec in poslovodja. Kamion je ustrezno opremljen s policami, hladilnikom in različnimi pladnji. Prodaja živila, sadje, zelenjavo in gospodinjske potrebščine. Ura prihoda na prodajno mesto je točno določena, kupci že čakajo ali pa pridejo takoj, ko zaslišijo avtomobilsko sireno. Trgovino izredno hitro odpro — vedno uporabljajo določene prijeme — in že se prične prodaja na klasičen način. Ko so kupci postreženi, trgovino hitro zaprejo in jo odpeljejo na drugo postajo. Tako smo tisti dan 20-krat odprli in zaprli našo trgovino. Na zadnji postaji napišejo naročilo za naslednji dan, zaključijo blagajno ter opravijo eventualne odpise in znižanja. Za blago prejme poslovodja naslednji dan račun, ki ga mora v celoti poravnati. Prav sedaj pripravljajo vozove potujoče trgovine na samopostrežen način. Omenim naj še, da so vasi v hribih, oz. njihove domačije in vrtovi prav tako urejeni kot mesta in parki.

Pred nekaj dnevi je bil sestanek poslovodij. Nas so tudi povabili. Na začetku je veljal pozdrav gostom iz Jugoslavije, nato je ves razgovor potekal glede na našo navzočnost v pravilni nemščini.

Obpravnavali so naslednje točke:

1. prodajo mleka
2. vračanje zelenjave
3. odpise
4. stroške poslovalnic
5. naročilo blaga, ki se prodaja samo v mesecu decembru.

Prodaja mleka se je začela v marketih Migrosa šele 1. 5. 1964. Mleko je pasteurizirano, pakirano 1/2, 1/1 v znani položeni pa-

Izraz mednarodne solidarnosti: tudi v švicarskem »Migrosu« so zbirali prispevke za pomoč Skopju. V razprostrti švicarski zastavi se jih je nabralo kar precej

pirnati embalaži, ki se uporablja enkratno.

Vračanje in odpisi zelenjave so v letu 1963 presegli povprečni procent. Tudi stroški poslovalnic so v prvih mesecih tega leta porasli nad povprečje. Za decembrsko naročilo so bili razstavljeni vsi vzorci blaga, nekateri že od prej znani in nekaj novih. Skupno so odločali, katere vzorce bodo osvojili za letos.

Na drugi del poslovodskega sestanka so bili povabljeni samo poslovodje, ki imajo inventurni manko. Pri obravnavi mankov so v obliki predavanja nakazali nekatere napake in pomanjkljivosti, ki povzročajo inventurne razlike in sicer:

1. netočna dostava blaga
2. nepravilno skladiščenje blaga
3. manki na blagajni
4. nepravilne obremenitve
5. nepravilno računanje
6. nenačrtno naročanje
7. spremembe cen,
8. odpisi
9. vračanje blaga brez dokumentov
10. nepravilne cene na blagu
11. nepravilne cene na dobavnica
12. prodaja na kredit

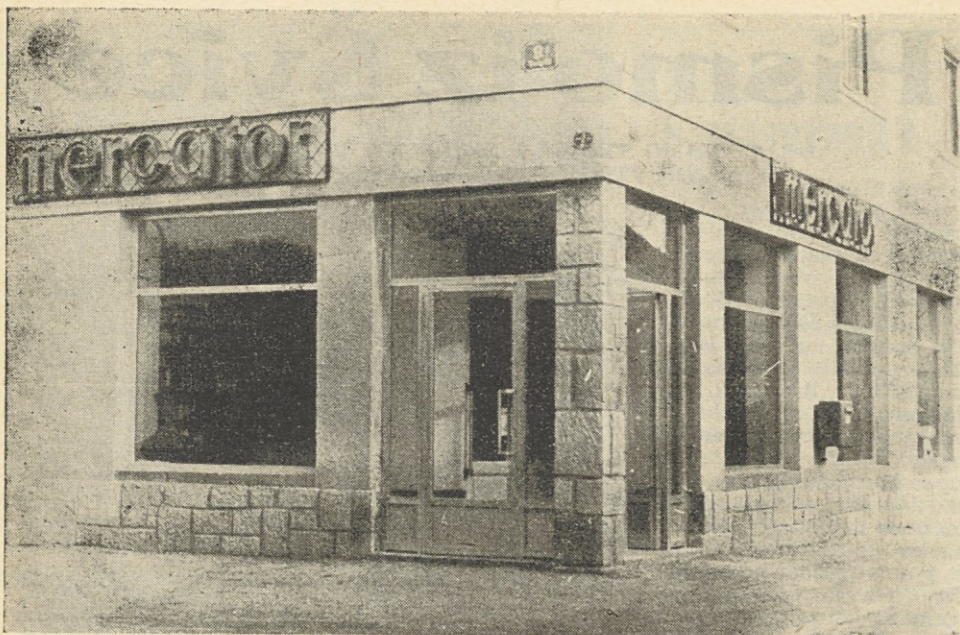
13. reklamacije pri blagu
14. nepošteni kupci
15. nepošteno osebje
16. nered v trgovini in skladišču.

Dobili smo na vpogled plus in minus kartice, rezultati so različni. Poslovalnici se že v naprej prizna 2% kalo za sadje-zelenjavo, 1% za meso in 0,5% celo na pakiran sir. Vodstvo je prišlo do zaključka, da bi morala poslovalnica zaključiti z razliko 0,03% viška.

Pri neugodnih rezultatih se lotijo ugotavljanja in raziskovanja, predvsem pa velja isto načelo kot pri nas: RED IN POSTENOST. Inventure so obvezne enkrat na leto. Praktično pa imajo dva do trikrat kontrolno inventuro. Poslovalnica je obveščena le malo pred inventuro. Istočasno dela pet do šest trgovin. Prodajalna, v kateri delam, bo imela popis blaga 20. V. 1964, tako da bom praktično videla celoten postopek.

V trgovino že prihaja novo sadje in zelenjava (jagode, rabarbara, špargeljni, kumarice, redkev itd.) Vedno več prodajo že pri-

(Nadaljevanje na 8. str.)

Zunanost preurejene prodajalne PE Emona v Rožni dolini; nov neonski napis je reklama in okras

PISMO IZ ŠVICE

(Nadaljevanje s 7. str.)

pravljenege testa za razno pecivo in močnate jedi. Končana pa je sezona kuhane rdeče pese. Te dni je velika reklama za šparglje, saj so jih bogato naložili s šunko v sredini. Zelo všeč mi je prodaja cvetic v šopkih in lončkih na samopostrežni način. Mogoče bi tudi pri nas naredili ta poizkus. Velika je tudi prodaja različnega blaga na stojnicah pred trgovino.

Ta teden nas je obiskal tov. Kauffman iz Ljubljane. Z njim smo obiskali oz. si ogledali tovarno Bischofzel, kjer izdelujejo

vse vrste džemov in marmelad, konzervirajo sadje in zelenjavo ter pripravljajo različna živila za globoko zmrzovanje.

V začetku junija bo Migros odprl nov supermarket in tudi mi bomo sodelovali pri urejanju prodajalne. Zelo me zanima, če bomo opazili že kakšne spremembe od dosedanjih Migrosovih samopostrežnih trgovin.

Tukaj ostanemo do konca junija, ko nas bo zamenjala naslednja grupa.

Lepe pozdrave vsem

Justi Božič

Nekaj o 42-urnem delovnem tednu

Da bi v času počitnic in dopustov izrabili tudi kakšno prosto uro v »službene« namene, vam predlagamo, da razmišljate in nam pošljete svoje predloge, kako bi lahko — zlasti v poslovalnicah — uvedli skrajšani delovni čas oz. 42-urni delovni teden.

Da vam damo osnovo za razmišljanje, objavljamo za danes predlog za eno obliko skrajšanega delovnega časa. V vsaki poslovalnici bi morali proučiti, kdaj so tako imenovane konice (največji promet) in kdaj je majhen promet. Na osnovi tega bi razporedili prihod in odhod posameznih prodajalcev. Na primer:

V NON-STOP PRODAJALNI bi prodajalec A (ali prodajalci, odvisno od števila zaposlenih) delal od 7.—14. ure, prodajalec B bi delal od 13.30—20.30 in prodajalec C od 8.30—12.00 in od 17. ure do 20.30. Seveda bi se na mestu prodajalca C, ki ima deljen delovni čas, lahko izmenjevali ostali prodajalci.

V PRODAJALNI Z DELJENIM DELOVNIM ČASOM od 8.30 do 12. ure in od 15. do 19. ure in z najmanj 2 zaposlenima bi prodajalec A delal od 8.30 do 11. ure in od 15. ure do 19.30, prodajalec B pa od 9. do 12. ure in od 15.30 do 19.30. V letnem delovnem času,

od 7.30 do 12.30 in od 17. ure do 19.30, osane lahko isto razmerje, samo čas prihoda oz. odhoda se spremeni. Prodajalec A od 7.30 do 11.30 in od 17. do 20. ure, prodajalec B od 8.30 do 12.30 in od 17. do 20. ure, ali B od 8. ure do 12.30 in od 17.30 do 20. ure.

Upamo, da bomo do konca avgusta, ko bomo pripravljali naslednjo številko časopisa, prejeli vsaj nekaj vaših predlogov o skrajšanem delovnem času, ki bodo olajšali delo komisiji pri pripravi na uvedbo skrajšanega delovnega časa.

KONTROLNI ORGANI POROČAJO

Naši kontrolni organi so nam sporočili, da so pri pregledu poslovalnic v mesecu maju ugotovili vzorno poslovanje po vseh predpisih v poslovalnicah: Črni vrh, Gabrje, Gornji trg 22, Pred konjušnico 4, Specerija — Trebnje, Dobrnič — PE Gradišče, Manica, Trg Šmartno pri Litiji in Ortnek.

Kolektivom navedenih poslovalnic želimo, da bo pri njih tudi v bodoče vse v najlepšem redu ter bodo s tem pripomogli k večanju ugleda svoje poslovalnice in podjetja kot celote.

V medsebojnem razgovoru med mladinci in mladinkami pogosto opažamo, kako »živahno« teče debata, kadar so na »programu« pravice učenca na delovnem mestu. Začudimo se, kako so učenci glede tega »na tekočem«. Na pamet vam naštejejo svoje pravice: pravica do mesečne nagrade v 1., 2. in 3. letu učne dobe, enomesečni dopust, enotedenski »zimski dopust«, 7-urni delovni čas v 1. letu učenja, štipendiranje v internatu (če je socialno šibak), enkratni letni sindikalni popust pri vožnji, strokovne ekskurzije itd.

Če vprašamo naše starejše poslovođe, kakšne »pravice« so imeli v času svoje učne dobe, sledi odgovor: »Naša »pravica« je bila delo.«

Današnja družba sodi o doraščajoči mladini, da se šele razvija in pripravlja za težko in odgovorno nalogo svojega poklica,

ki je še pred njo. Z eno besedo: »Lepo je v naši domovini biti mlad!«

V življenju pa obstaja tudi druga diagonala, ki se imenuje dolžnost. Tudi učenec-učenka se mora prej ali slej, rad ali nerad, sprijazniti s to »dolžnostjo«, ki ima včasih za koga precej trpek priokus. Večkrat se sliši pripomba, da temu ali onemu delo ne diši, ali pravimo, da »ima dve levi roki«. S tem mislimo poudariti, da pozablja dolžnosti, ki jih ima na svojem delovnem mestu.

Vsi vemo in čutimo v sebi, kaj je prav in kaj ni prav. Občutek zadovoljstva imamo, kadar premagamo samega sebe in tisto, kar je v nas slabega. Ko se odločamo za delo, ki nam »ne diši«, si skušamo dopovedati in olajšati delo z izrekom: Kar se mora — ni težko!

Pravice in dolžnosti učenca

Kaj nas utruja in nas naredi nervozne, živčne? V največji meri — nedokončano delo — (razmetano, nepospravljeno skladišče, neurejene police v trgovini, nezgotovljeni komisijoni, prašna in neurejena izložba itd.) **Končno delo** pa nas navdaja z občutkom zadovoljstva!

Šele ko pospravimo skladišče, izložbo, uredimo komisijone, police, smo mirni in zadovoljni sami s seboj.

Skušajte zato te življenjske resnice upoštevati!

Iz prakse bi sedaj našli nekaj dolžnosti, na katere učenci-učenke kaj radi pozabljajo: Skoraj na vsakem ovitku in etiketi nam tovarna oziroma proizvajala-

lec napiše kratek opis blaga, sestav, vsebino, težo, uporabnost, prednost, deklaracijo itd. Vprašajmo se, ali prečitamo to »pismo«, ki je namenjeno predvsem nam, trgovskim delavcem in potem šele kupcu! Slab občutek imamo, kadar nismo v stanju stranki pojasniti to, kar piše na ovitku, ali pa »pojasnimo« kupcu uporabnost z besedami: »Saj piše vse na ovitku, kar prečitajte!« Ne vem v kakšni luči bi si predstavljali zdravnika, ki nam ne bi znal pojasniti uporabnost zdravil po receptu, ki nam ga je izdal za neko vrsto bolezni?

To »pismo« lahko preberemo, ko zlagamo blago na police, pri obveznem nameščenju prodajnih

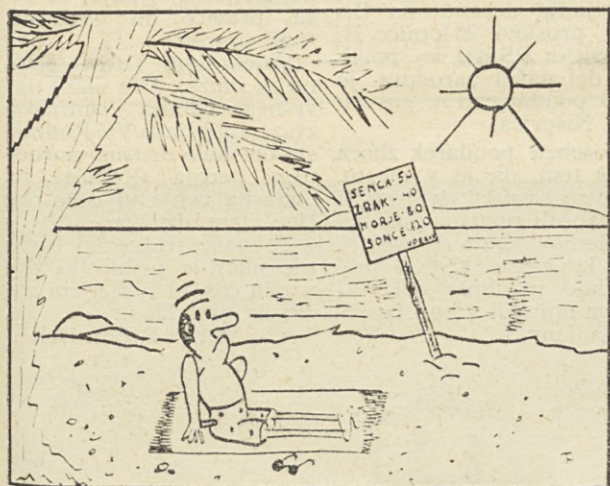

Poslovalnica Trg mladinskih delovnih brigad 8 je prva dobila novo napisno tablo, izdelano po enotnem načrtu za vse poslovalnice. Napisna tabla je izjemoma pokončna, ostale so pretežno podolgovate in pritrjene nad vhodom

Ekonomska propaganda

Glede na nove predpise o pakiranju kave je tudi naša podjetje naročilo novo, okusno izdelano embalažo za praženo in mleto kavo

Brez besed

Moderna ekonomska propaganda (publiciteta) se oslanja na raziskavo tržišča in potrošnika. Z načrtno propagando ustvarja močno zvezo med proizvajalcem in potrošnikom oziroma kupcem.

Sodobnega poslovnega življenja si ni mogoče zamisliti brez solidne ekonomske propagande. Za vzgojo kadrov imajo ponekod že visoke šole za ekonomsko propagando ali pa jo predavajo kot obvezen predmet na nekaterih fakultetah. Pri nas imamo iz tega področja malo kadra. Za ekonomsko propagando so se usposabljali diplomirani ekonomisti in pravniki, pa tudi ljudje iz drugih poklicev. Slednji so se izpopolnili na raznih teoretičnih in praktičnih tečajih, na primer v Zveznem centru za izobraževanje vodilnih kadrov v gospodarstvu v Zagrebu. V Sloveniji je bila verjetno šola za obli-

kovanje v Ljubljani prva, ki je pred petimi leti uvedla obvezen predmet ekonomske propagande, seveda s poudarkom področja, ki ga zavzema v bodočem življenju likovni oblikovalec (grafik, aranžer, industrijski oblikovalec, modni kreator itd). V letošnjem letu uvaja ta predmet tudi Višja politična šola v Ljubljani.

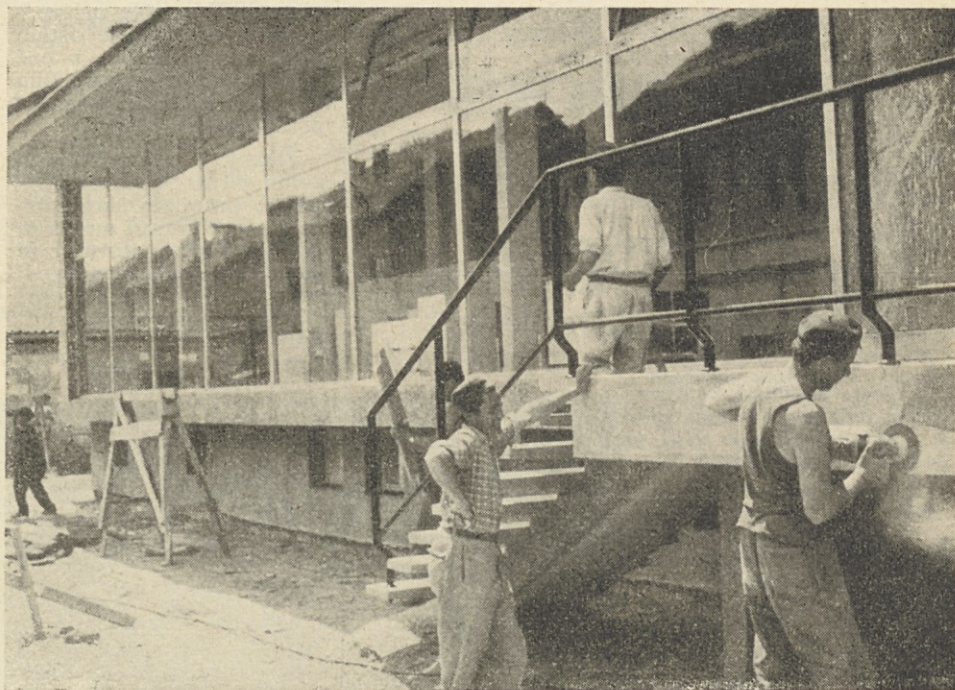
Danes obstajajo po svetu mnoga društva in zveze ekonomskih propagandistov. Prvi mednarodni kongres so imeli leta 1924 v Wimbleyu, v Jugoslaviji pa je bil prvi sestanek reklamnih strokovnjakov leta 1928 na Sušaku. Letos je doživela tudi Ljubljana prvo združenje ekonomskih propagandistov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Rešitev VII. nagradne križanke

Vodoravno: 1. košek, 6. reptil, 12. oposum, 14. starčka, 15. Celebes, 17. alarm, 18. Iran, 19. tlo, 21. Ota, 22. ner, 23. Alabama, 25. an, 26. primera, 27. SP, 29. mskiti, 30. Aar, 31. gem, 32. Aca, 33. Oslo, 34. Lubin, 36. atestat, 38. ometan, 40. idiomi, 41. maliki, 42. opran.

Izmed 81 prispelih rešitev VII. nagradne križanke smo izžrebali naslednje nagrajence:
I. nagrada Mimi Zabukovec 3.000, II. nagrada Boris Potočnik 2.000, po 1.000 pa so dobili: Tončka Dolinar, Meta Pečaver, Stane Slabe, Marija Miklič, Leon Vidmar, Anica Zupančič, Štefka Ceglar in Marjan Smole.

Zaključna dela pri urejevanju nove samopostrežne trgovine v Gerbičevi ulici gredo h koncu. Lokal bomo odprli v začetku julija

na delovnem mestu

cen na vsak artikel, ko brišemo prah itd. Vse premalo se slišijo v trgovini strokovne debate o hlagu, vse preveč pa privatne debate! Poslovodja vam je ob pričetku učne dobe naročil: »Česar ne veš, vprašaj!« Ali se poslužujete te pravice in v kakšni meri?

Ko vas poslovodja ali prodajalec vzgaja in uči, ali ste nejevoljni, češ, kaj me »zafkravate«, ali pa ste hvaležni, ko vas nekdo pouči in opozarja na vaše nepravilnosti?

Ali se zavedate, da ste učenci, katerih dolžnost je, da vse vidijo in slišijo kar se dogaja v trgovini in da se za vse živo zanimate?

Ali si jemljete za zgled najboljšega ali najslabšega prodajalca v kolektivu, ter ga skušate posnemati?

Ali prisluhnete, s kakšnimi vprašanji in strokovnimi nasveti je prodajalcu uspelo uspešno zaključiti prodajni razgovor s kupcem?

Ko strežete aranžerju pri aranžiranju izložebe, ali pazite, kako postavlja določene artikle, poudarja določeno blago, vsklajuje barve, ali kaj razmišljate, kako bi sami postavili določeno blago in na kakšno mesto?

S kakšnimi vprašanji nagovorite kupca: kaj dobite, že dobite, kaj bo dobrega, kaj pa vi tam; ali morda lepše, kulturnejše:

smem postreči, tovariš (-ica) želi, postreči, tovariš-tovarišica želi, s čim lahko postrežem, izvolite tovarišica-tovariš, ali je tovarišica že postrežena itd.

Na navedena vprašanja si skušajte sami odgovoriti in sprejeti določen pozitiven sklep.

Tudi učenec-učenka ima dolžnost, da prispeva svoj delež k uspehu kolektiva, v katerem dela in se uči. Ta prispevek pa je lahko zelo različen.

Vzdrževanje reda in čistoče pred trgovino: hodnik, portal, izložbena okna ter v trgovini sami. Zavedati se moramo, da delamo v živilski stroki, kjer mora biti poudarjena higiena na vsakem koraku. Dalje, ne pozabimo tudi na osebno higieno, t.j. na čistočo delovnih oblek, rok, nohtov, las, perila, sploh umivanja in kovanja. Lepotičenje, t.j. pretirano šmikanje, lakirani dol-

gi nohti itd. je neprimerno za živilsko stroko.

Za ugled trgovine so važne malenkostne usluge in pozornost do kupca (kot recimo: prijazen in glasen pozdrav vstopajočemu kupcu, ter pri odhodu prijazen »na svidenje«) zlaganje kupljenega blaga v mrežo, torbico, košarico, vrečko, pobiranje nekoga predmeta ali denarja s tal kupcu, odpiranje vrat, dežnika, če je kupec preobložen ali če dežuje, itd.

Osnovna in glavna dolžnost vsakega učenca je torej, da se v času učne dobe strokovno usposobi za svoj poklic kvalificiranega trgovinskega delavca. Osnova za to pa je uspešno predelana učna snov šolskega centra in temeljito poznavanje praktičnega dela v trgovini sami.

Vilko Korenčan

Smeh ni greh

NERODNO VPRAŠANJE

V trgovino je prišel kupec in vprašal mlado prodajalko:

»Imate, prosim, moške spodnje hlače?«

Prodajalka je zardela in odgovorila:

»Jaz ne, poslovodja jih ima.«

PREVIDEN ŠOFER

Na nevarnih serpentinah se je neka potnica obrnila k šoferju in ga vprašala:

»Joj, ali se nič ne bojite, ko vozite po teh strašnih ovinkih?«

»Kaj se bom bal, saj pred vsakim nevarnim ovinkom zamižim!«

CESTNE TEŽAVE

Okrajni nadzornik je pregledoval ceste. Nič kaj zadovoljen je rekel cestarju:

»Kar naprej ste na cesti, cesta pa polna trave.«

»Ja veste, jaz delam osem ur, trava pa raste štiriindvajset ur na dan.«

ŽENSKA STAROST

Razprava za ločitev.

Sodnik vpraša moža:

»Ali ste poznali to žensko pred poroko?«

»Seveda sem jo poznal, saj sva bila enakih let. Sedaj pa je ona precej mlajša od mene.«

VRNIL JIM JE

Vaški fantiči so venomer dražili kuštravega Mihca. Nekoč mu je eden rekel, da ima lase kot kup sena.

»O,« se je odrezal Mihec, »zdaj šele vem, zakaj je zmerom toliko oslov okoli mene.«

NESPORAZUM

Miličnik: »Takoj ko sem prišel izza vogala in vas videl drveti, sem si mislil: Najmanj petdeset!«

Ženska (pri volanu): »O, ne, tovariš miličnik! Tote klobuk me naredi tako staro!«

MED PRIJATELJICAMI

— Minka, zakaj se neprestano pudraš?

— Zato, da bom lepša!

— Pa kako to, da se ti nikdar ne posreči?

GOSTINSKA

Gost: »Tovariš natakar, v svojem življenju še nisem jedel tako trdega zrezka.«

Natakar: »Če je tako, tovariš, potem pa najbrž še niste nikdar jedli v naši restavraciji.«

POROKA

— Moja poroka je za letos padla v vodo. Milan ni naredil diplomskega izpita.

— Ali je nalašč padel?

HIGIENSKI MINIMUM

— Katere so najznačilnejše lastnosti vode?

— Voda postane umazana, kadar se v njej umijemo.

Vozni red do naših domov

Vsem članom kolektiva, ki nameravajo obiskati naše počitniške domove ali v njih letovati, sporočamo vozni red nekaterih avtobusov:

Odhodi				Prihodi				
5.30	19.05	22.00	6.45	LJUBLJANA	15.13	21.00	0.30	6.32
9.35	23.10		10.51	SELCE	11.00	16.55	20.25	2.35
15.35	5.05	8.05		VODICE	5.00	11.05	15.00	20.35
5.45	10.45	13.30	14.30	LJUBLJANA		16.15	20.05	20.35
6.57	11.57	14.55	15.35	ŽUŽEMBERK		15.03	18.53	19.23
7.27	12.27	15.21	16.01	DOL. TOPLICE		14.33	18.23	18.53
			11.55	LJUBLJANA			9.47	—
			—	LOGATEC			—	14.08
			13.07	TRATE nad Logatcem			7.16	13.46

Opozarjamo vse, ki so se prijaviли za dopust v naših domovih, da morajo poravnati preostali znesek penziona najkasneje 15 dni pred odhodom na dopust pri tov. Tončki Dolinar, tel. 20-863, embalažni oddelek, Aškerčeva 3. Tu bo vsakdo prejel tudi napotnico za sobo v domu in eventualno rezervacijo za avtobus.

Na poti v Drvar

Ceprav nisem dolgo član Počitniške zveze, me je izvršni odbor izbral za delegata organizacije zbora v Drvarju.

»Odhod vlaka ob 7,21 uri zjutraj. Zbirališče pri vodnjaku — to mi je ostalo v ušesih in pozno v noč nisem mogla zaspiti, bila sem vznemirjena v velikem pričakovanju.

Vlak je krenil proti velikemu cilju. Sonce se je težavo prebijalo skozi običajno ljubljansko meglo in dež. Za boljše potovanje in dobro voljo smo pomagali starejšim tovarišem pri »jutranjem okrepčilu«. Prijetni pogovor, petje in smeh, vse je pomagalo pri večkratnem presedanju do Drvarja. Takoj s prvimi pozdravi na postaji smo tudi izvedeli, da bomo spali pod šotori. Se nikoli nisem spala tako.

Zvečer ob 20. uri je bil pri domu »Partizana« sla-

vnostno odprt zbor Počitniške zveze Jugoslavije.

Približno 250 udeležencev in 2000 mladincev je pozdravil Predrag Trikič, predsednik občinskega komiteja zveze mladine Drvarja in nato predal besedo tov. Tomislavu Niševiću, članu predsedstva CK ZMJ in predsedniku IO Počitniške zveze Jugoslavije.

»Ta naš zbor je namenjen obletnici uspešnega odbijanja desanta na Drvar, proslavi 20-letnice II. kongresa USAOJ in spominu del naših narodov«, je bilo poudarjeno v govoru tov. Niševića.

Poseben poudarek zbora je v tem, da je v mestu, kjer so se pred dvajsetimi leti zbrali predstavniki naše domovine, da na svojem II. kongresu USAOJ pregledajo rezultate dela, ki so ga opravili v borbi s sovražnikom.

V času zborovanja smo imeli številne priložnosti in možnosti seznaniti se z delom in dogodki med NOB v Drvarju.

Vsak kos zemlje v mestu ali okolici ima zgodovino, najzgovorneje pa priča o borbah pokopališče z letnicami, napisi in podatki o ljudeh. Vse daje neizbrisljivo sliko o težkih trenutkih mesta. Na drugi strani so nova naselja, šola, poslopja in večna volja do življenja, ljudje, ki so za pravico in svobodo znali umreti.

Videla sem Titovo pečino in muzej. Dva člana Izvršnega odbora Počitniške zveze Ljubljana-Vič-Rudnik sta obiskala družino narodnega heroja »Rodiča« in obdarila v imenu naše občine člane družine.

To naše tridnevno bivanje nam je približalo Drvar in čas, ki je v njem sedaj že preteklost.

Marija Rebernišek

V Drvarju: šotor smo postavili v neposredni bližini kraja, na katerem je bil zbor

Skok v višino

PRISLI:

1. PE Grmada:
Kukovica Alojzija, prodajalka
2. PE Hrana
Kopač Franc, delavec
Košir Ivan, delavec-razvažalec
Lešnik Jožefa, prodajalka
Kur Marija, prodajalka
3. PE Rožnik:
Berlan Anton, delavec
Markovič Rozalija, trg. pomočnica
4. OE Mercator:
Centa Vojko, delavec
Fux Anica, šef reklamac, oddelka
Zetič Zumber, delavec
5. PE Polje:
Prepeluh Ivana, prodajalka
Anžur Marija
Habič Marija

ODSLI:

1. PE Hrana:
Sešek Janez, delavec
Temlin Lojzka, pražilka kave
Lešnik Jožefa, Zabukovec Jožica, KV trg. delavka
2. PE Polje:
Bobbarnič Friderik, poslovodja (JLA)

Osebnosti

Habič Marija, prodajalka
Keber Majda, prodajalka
Nolimal Franciška, poslovodja
Žerdin Pavla, prodajalka
Vidic Milena
Vodopivec Karolina

3. PE Rožnik:
Arh Rozalija, trg. pomočnica

POROKE:

1. PE Hrana:
Kozjek Helena, poročena Jankovec. Cestitamo!
2. PE Jelka:
Krivec Valerija. Cestitamo!

TEČAJI:

1. PE Grmada:
Marinšek Ivanka, PKV
2. PE Hrana:
Zaje Vinko, razvažalec — izpit za PKV
Sluga Stana, prodajalka — izpit za PKV

ROJSTVA:

1. PE Grmada:
Luznar Angela, hčerko Cestitamo!
Galič Ančka, sina. Cestitamo!
2. PE Hrana:
Metelko Ivanka, sina. Cestitamo!
3. PE Rožnik:
Dobravec Angelca, sina Cestitamo!
4. PE Polje:
Gale Cvetka, sina. Cestitamo!

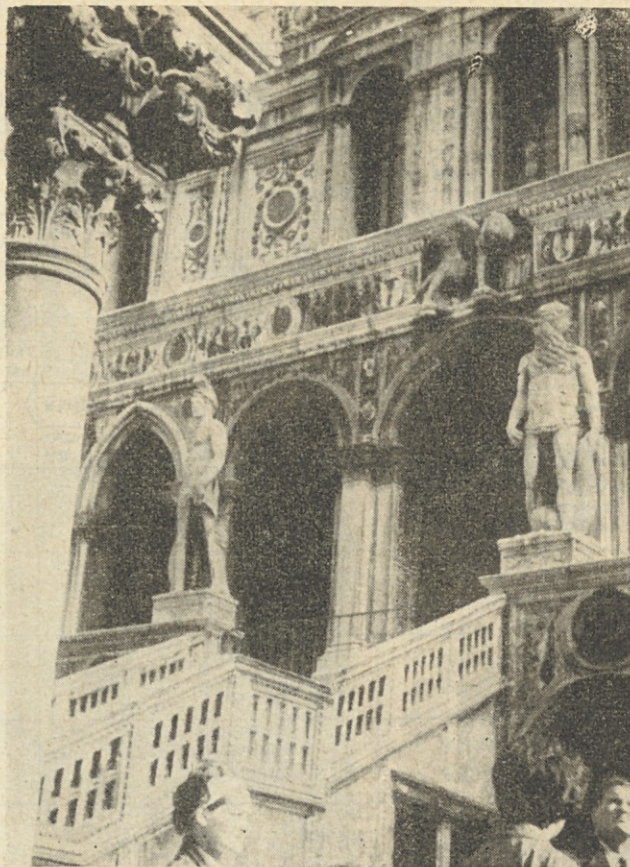
NEZGODE:

1. Novak Jelka, v službi

VIII. NAGRADNA KRIZANKA

Na zadnji strani objavljamo nagradno slikovno (švedsko) križanko. Nagrade so: 1. nagrada 5.000 din, 2. nagrada 3.000, 3. nagrada 2.000 din, 4 do 10. nagrada pa po 1.000 din.

Rešitve pošljite na naslov: Veletrgovina Mercator, Ljubljana, Aškerčeva 3 (z oznako KRIZANKA). Navedite naslov in poslovno enoto, v kateri ste zaposleni. Rešitve sprejemamo do 10. julija 1964.

Motiv iz Benetk: Doževa palača

IZLET V BENETKE

27 članov kolektiva PE Emona je v nedeljo 10. maja zjutraj krenilo s »Kompasovim« avtobusom na dvodnevni izlet v Benetke in Trst. Oblačno nebo v Ljubljani, ki ni obetalo nič dobrega, se je že v Vipavi umaknilo lepemu vremenu in soncu, ki sta nas nato

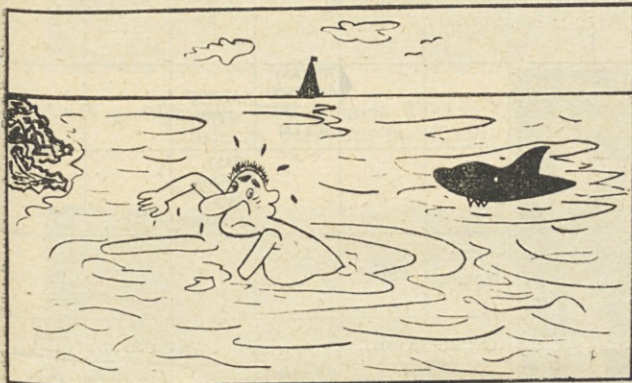
spremljala vso pot. Na mejnem bloku v Gorici so bile formalnosti za prehod preko meje kar hitro urejene. Po kratkem postanku v Gorici, kjer smo si ogledali mestne znamenitosti in trgovske izložbe, smo nadaljevali vožnjo preko Soče in po nekajurni vož-

nji prispeli v Benetke. Takoj ob izstopu so nas obkolili prodajalci razglednic in spominčkov, ki jih je polno po vsem mestu. Po kratkem počitku in okrepčilu v hotelu smo se vkricali v »vodni tramvaj« (to so precej veliki motorni čolni), ki vzdržujejo promet po »mestnih ulicah«. Vozili smo se po glavni »ulici« — Canalu Grande, mimo starinskih palač do Markovega trga s slovito doževno palačo, cerkvijo sv. Marka in drugimi znamenitostmi. Zvečer smo se vračali peš po ozkih ulicah in preko številnih mostov v hotel k počitku.

Naslednji dan smo obiskali Padovo. Po ogledu tega starega mesta, ki je po velikosti in tudi sicer podobno Ljubljani, nas je pot vodila nazaj proti Trstu. Po izdatnem kosilu v slovenski gostilni smo se razkropili po mestu, si ogledovali mestni vrvež, trgovine in tudi nekaj malega nakupili. Zvečer smo zapustili Trst (po krajšem postanku smo še na italijanski strani spremenili v tekočino preostale lire) in se utrujeni, toda polni lepih vtisov, vrnili domov.

Za prijeten izlet se moramo zahvaliti tudi »KOMPASU« in vodiču — tovarišici Tanji Čibej — ki nam je vso pot razlagala in razkazovala zanimivosti pokrajine in kulturne znamenitosti, ter šoferju Kostanjšku, ki nas je brez nezgod pripeljal domov.

PE Emona

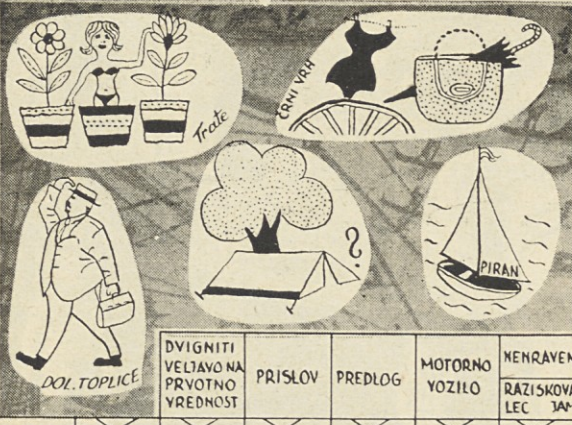

100 metrov prosto

Tudi v poletni vročini marsikdo raje odide na oddih v planine namesto na morje. Uspeli posnetek tov. Kancijana prikazuje triglavsko skupino s Triglavom. Slika je posnel z Jelovice

MERCATOR — glasilo delovnega kolektiva veletrgovine »MERCATOR« Ljubljana, Aškerčeva 3. Izdaja Centralni delavski svet veletrgovine »Mercator«, izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik MIRO KRISTOF. Cena enega izvoda 20 din, letna naročnina 200 din. Plačila na tek. rač. 600-18-1-89 (za časopis). Rokopisov ne vračamo. Naročila na naslov: Veletrgovina »Mercator« Ljubljana, Aškerčeva 3. — Tiska tiskarna CZP »Primorski tisk« v Kopru.

				NAVIDEZNA SPREMEMBA OBJEKTA, TUDI ASTRONOMSKI POJEM	POPEYATI	MALO-KRVNOST	VELIKO REŠETO	ŠPANSKO MESTO	PRODATALNE ZDRAVIL	KORALNI OTOK	UTEŽNE ENOTE	PREDLOG	PRVA ČRKA	LESENA ZGRADBA, LOPA	PRENAŠANO
	DVIGNITI VELJAVO NA PRVOTNO VREDNOST	PRISLOV	PREDLOG	MOTORNNO VOZILO	MENRAVEN RAZISKOVALEC JAM								KARTAŠKI IZRAZ GLAŠ BILO		
POSREDOVATI MAKUP BLAGA							PLOŠKOVNA MERA AMONIJKOVA SPOTINA		VOJAŠKI TABOR	POLET VRSTA JERHENA					
OBNOVITEV							DEL OBRAZA TUJKA ZA "NOV"				ČE EL.NABIT DELEC				
MOŠKO IME			TOVARNA MESHNIH IZDELKOV				POMILO-STITEV							GOVORNIK	
ŽALOST			TERORISTIČNA ORGANIZACIJA MEKETA-LEC				RIMSKA ŠTEVILKA ENA RAZLIČNA SAMOGLAŠN. 4. ČRKA ABECEDE		PRESTOL VRSTA ĐURA				REALUMUR TOVARNA V IZOLI		
ŠPANSKI SPOLNIK	KRATICA DOLŽ.MERE NEVARNOST		AFRIŠKI POLOTOK ZLATO JABOLKO												
DAN V TEDNU											TOVORNI AVTOMOBIL DIKTAT				
ŽENSKO IME												LATINSKI VEZNIK ITALJ. SPOLNIK GOROVJE V VSH.FRANCIJI			
NEVISOK															
IZHATATI														TUJA OKRAŠAVA ZA SEVER	
FRNIKOLA				SLOV. IME ZA ITALJ. MESTO, TUDI MOŠKO IME											
ZELO TOPEL					ITALJ. SPOLNIK	ZADAJ (SRBOHRV.) TRAJČNICA	STREŽNIK	KRIKA, PRESOTA	DANSKO MESTO	ZAPOREDNI ČRKI	RJAVA BARVA DEL ŠPORTN. ČOLNA			REČ, PREDMET	
RAZLIČNA SAMOGLASNIKA	IME ČRKE	BAIESLOVJE DELOVNO PODROČJE										ZVEZNI IZY. SVET OZKA ODPRTINA			
UNIČENJE BAKTERIJ											DEL KNJIGE KRALJ ŽIVALI				
PROJEKTANT ZNAMENITEGA STOLPA V PARIZU					KRSTA								ARABSKI ŽREBEC	OKRAŠAVA ZA VOLT KAZALNI ZAI MEK	
ZAČETNICA KRAJA Z MERCATORJEVO BLAGOVNIKO (SRED SLIKA)	TUJE MOŠKO IME	OSAMITEN				DOMAČE MOŠKO IME DOMAČE OBUVALO				TUJE ŽENSKO IME					
ZVOK PRI EKSPLOZIJU									IZJUMTEL	MESNA JED					
ARABSKO MOŠKO IME				MESTNA OBČINA KRATICA ZA UTEŽNO MERO			MATHEN PRISPEVEK	ZIDARSKO ORODJE	MEDMET						
KRATICA MEDNAR. ORGANIZACIJE KNJIŽEVNIKOV			MESTO V TIBETU							VRSTA MOLA	NERESNICA				
ZAČARANJE				RAZPREDELNICA											
MLEČNI IZDELEK				MEDMET ZAČUDENJA		STAR DENAR									
21. IN 12. ČRKA ABECEDE		MOŠKI GLAS		MEDMET NEVOLJE											

